

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2016. gada 19. jūlijā *

[Teksts labots ar 2016. gada 30. septembra rīkojumu]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Komisijas Banku jomas paziņojuma spēkā esamība un interpretācija — Direktīvu 2001/24/EK un 2012/30/ES interpretācija — Valsts atbalsts bankām finanšu krīzes apstākļos — Sloga sadalījums — Akcionāru pašu kapitāla, hibrīdkapitāla un pakārtoto parāda vērtspapīru likviditāte — Tiesiskās palāvības aizsardzības princips — Tiesības uz īpašumu — Akcionāru un trešo personu interešu aizsardzība — Kredītiestāžu reorganizācija un likvidācija

Lieta C-526/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa, Slovēnija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 6. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 20. novembrī, tiesvedībā

Tadej Kotnik u.c.,

Jože Sedonja u.c.,

Fondazione cassa di risparmio di Imola ,

Andrej Pipuš u.c.,

Tomaž Štrukelj ,

Luka Jukič ,

Angel Jaromil ,

Franc Marušič u.c.,

Stajka Skrbinšek ,

Janez Forte u.c.,

Državni svet Republike Slovenije ,

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije ,

Igor Karlovšek ,

* Tiesvedības valoda – slovēņu.

Marija Karlovšek ,

Janez Gosar

pret

Državni zbor Republike Slovenije ,

piedaloties

Vlada Republike Slovenije ,

Banka Slovenije ,

Okrožno sodišče v Ljubljani .

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] (referents), A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Toadere [*C. Toader*] un D. Švābi [*D. Šváby*], tiesneši M. Safjans [*M. Saffan*], M. Bergere [*M. Berger*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerālvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 1. decembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *T. Kotnik* u.c. vārdā – *M. Kunič* un *J. Sladič*, *odvetniki*,

— *J Sedonja* u.c. vārdā – *T. Kek*, *odvetnica*,

— *Fondazione cassa di risparmio di Imola* vārdā – *U. Ilić*, *M. Jan*, *B. Ilić*, *A. Arko*, *odvetniki*, *P. Trifoni*, *C. G. Sinatra* un *G. Altomare*, *avvocati*,

— *A. Pipuš* u.c. vārdā – viņš pats, *advokāts*,

— *L. Jukič* vārdā – viņš pats,

— *F. Marušič* u.c. vārdā – *B. Rejc*, *odvetnik*,

— *S. Skrbinišek* vārdā – *T. Bromše*, *odvetnik*,

— *J. Forte* u.c. vārdā – *Z. Fritz*,

— *Državni svet Republike Slovenije* vārdā – *M. Bervar*, kam palīdz *H. Butolen*, *odvetnica*, kā arī *B. Kekec*, *J. Slivšek* un *D. Štrus*,

— *I. Karlovšek* un *M. Karlovšek* vārdā – *I. Karlovšek*, *odvetnik*,

- *J. Gosar* vārdā – viņš pats,
  - *Državni zbor Republike Slovenije* vārdā – *M. Brglez*,
  - *Banka Slovenije* vārdā – *B. Jazbec*, kam palīdz *R. Grilc*, *odvetnik*, un *T. Lübbig*, *Rechtsanwalt*,
  - Slovēnijas valdības vārdā – *V. Klemenc* un *T. Mihelič Žitko*, pārstāvji,
  - [Ar labojumu, kas izdarīts ar 2016. gada 30. septembra rīkojumu] Īrijas vārdā – *E. Creedon* un *L. Williams*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *E. McCullough*, *SC*, un *A. O'Neill*, *BL*,
  - Spānijas valdības vārdā – *A. Rubio González*, pārstāvis,
  - Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *P. Gentili*, *avvocato dello Stato*,
  - Eiropas Komisijas vārdā – *L. Flynn*, *P. J. Loewenthal*, *K.-Ph. Wojcik* un *M. Žebre*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 18. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Komisijas paziņojuma par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. augusta atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi (“Banku darbības paziņojums”) (OV 2013, C 216, 1. lpp.) 40.–46. punkta spēkā esamību un interpretāciju, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvas 2012/30/ES par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko saistībā ar akciju sabiedrību veidošanu un kapitāla saglabāšanu un mainīšanu dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma par Eiropas Savienības darbību 54. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV 2012, L 315, 74. lpp.), 29., 34., 35. un 40.–42. panta un Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 4. aprīļa Direktīvas 2001/24/EK par kredītiestāžu reorganizāciju un likvidāciju (OV 2001, L 125, 15. lpp.) 2. panta septītā ievilkuma interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar atsevišķu 2006. gada 23. novembra *Zakon o bančništvu* (Banku nozares likums; *Uradni list RS*, Nr. 99/10) redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – “Banku nozares likums”), noteikumu, kuros ir paredzēti ārkārtas pasākumi banku sistēmas atveseļošanai, atbilstības konstitūcijai pārbaudes procedūru.

Tiesiskais regulējums

Savienības tiesības

Direktīva 2001/24

- 3 Direktīvas 2001/24 preambulas 5. un 6. apsvērumi ir formulēti šādi:

“(5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/19/EK [...] par noguldījumu garantiju sistēmām [(OV 1994, L 135, 5. lpp.)] pieņemšana, ar kuru ievieša kredītiestāžu obligāto dalību to izcelsmes dalībvalstu garantiju sistēmā, vēl skaidrāk parāda reorganizācijas pasākumu un likvidācijas procesa savstarpējas atzišanas nepieciešamību.

(6) Izcelsmes dalībvalsts tiesu un administratīvajām iestādēm vienīgajām ir jābūt tiesībām lemt par reorganizācijas pasākumiem un to īstenošanu attiecīgajā valstī, kas paredzēti spēkā esošajos likumos. Ņemot vērā grūtības, saskaņojot dalībvalstu tiesību aktus un praksi, ir jāparedz, ka dalībvalstīm ir savstarpēji jāatzīst pasākumi, ko katra no tām ir veikusi, lai atjaunotu to kredītiestāžu ekonomisko dzīvotspēju, kurām tā ir izsniegusi atļaujas.”

4 Saskaņā ar Direktīvas 2001/24 2. panta septīto ievilkumu reorganizācijas pasākumi ir “pasākumi, kas paredzēti, lai saglabātu vai atjaunotu kādas finanšu iestādes finanšu stāvokli, un kas varētu ietekmēt trešo personu iepriekš pastāvējušas tiesības, tostarp pasākumi, kuros pastāv iespējamība pārtraukt maksājumus, pārtraukt piespiedu izpildes pasākumus vai samazināt atbildību [prasījumus]”.

Direktīva 2012/30

5 Direktīvas 2012/30 preambulas 3. un 5. apsvērumā ir noteikts šādi:

“(3) Lai nodrošinātu līdzvērtīgu obligātās aizsardzības līmeni gan akciju sabiedrību akcionāriem, gan to kreditoriem, ir īpaši svarīgi koordinēt valstu noteikumus attiecībā uz šādu sabiedrību veidošanu un to kapitāla saglabāšanu, palielināšanu vai samazināšanu.

[..]

(5) Ir nepieciešami Savienības noteikumi, lai saglabātu kapitāla apjomu, kas sniedz nodrošinājumu kreditoriem, jo īpaši aizliedzot jebkuru kapitāla samazināšanu, sadalot to starp akcionāriem, ja tiem uz to nav tiesību, un ierobežojot sabiedrības tiesības iegūt pašai savas akcijas.”

6 Šīs direktīvas 29. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Par jebkuru kapitāla palielināšanu jālemj kopsapulcei. [..]”

7 Šīs direktīvas 34. panta pirmajā daļā ir norādīts:

“Bez tiesas nolēmuma parakstīto kapitālu var samazināt ar kopsapulces lēmumu [..].”

8 Saskaņā ar Direktīvas 2012/30 35. pantu, “ja sabiedrībai ir dažādu veidu akcijas, par kopsapulces lēmumu samazināt kapitālu ir jānobalso atsevišķi vismaz to katra akciju veida īpašniekiem, kuru tiesības skar šāds darījums”.

9 Šīs direktīvas 40. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts:

“Ja dalībvalstu tiesību akti atļauj sabiedrībām samazināt to parakstīto kapitālu, izmantojot akciju obligātu dzēšanu, tie pieprasa vismaz šādu nosacījumu ievērošanu:

[..]

b) ja obligāto dzēšanu atļauj vienīgi statūti vai dibināšanas dokuments, par to lemj kopsapulcē, ja vien ieinteresētie akcionāri to nav vienprātīgi akceptējuši”.

10 Minētās direktīvas 41. panta 1. punktā ir norādīts:

“Ja parakstīto kapitālu samazina, dzēšot akcijas, ko sabiedrība ieguvusi pati vai caur personu, kas darbojas savā vārdā, bet sabiedrības interesēs, par dzēšanu vienmēr lemj kopsapulce.”

11 Šīs pašas direktīvas 42. pantā ir paredzēts:

“Ja sabiedrībā ir dažādu veidu akcijas gadījumos, uz kuriem attiecas [...] 40. panta 1. punkts [...], kopsapulces lēmumu par parakstītā kapitāla izpirkšanu vai tā samazināšanu, dzēšot akcijas, nobalso atsevišķi vismaz katra veida akciju īpašnieki, kuru tiesības tiek skartas saistībā ar šo darījumu.”

Direktīva 2014/59/ES

12 Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīva 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un neregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV 2014, L 173, 190. lpp.), tika pieņemta 2014. gada 15. maijā.

13 Ar Direktīvas 2014/59 117. pantu tostarp tika grozīta Direktīvas 2001/24 2. panta septītajā ievilkumā ietvertā “reorganizācijas pasākumu” definīcija. Pēc šiem grozījumiem ar reorganizācijas pasākumiem ir jāsaprot “pasākumi, kas ir paredzēti, lai saglabātu vai atjaunotu Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 2) apakšpunkta b) punktā definētas kredītiestādes vai ieguldījumu pārvaldes sabiedrības finansiālo situāciju, un kas varētu ietekmēt trešo personu iepriekš pastāvējušas tiesības, tostarp pasākumi, kas var radīt iespējamību, ka tiek pārtraukti maksājumi, pārtraukti piespiedu izpildes pasākumi vai samazināti prasījumi; minētie pasākumi ietver neregulējuma instrumentu piemērošanu un neregulējuma pilnvaru īstenošanu, kā to paredz Direktīva 2014/59/ES.”

14 Direktīvas 2014/59 130. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis vēlākais līdz 2014. gada 31. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstu.

Dalībvalstis šos noteikumus piemēro no 2015. gada 1. janvāra.

Tomēr noteikumus, kas pieņemti, lai izpildītu IV sadaļas IV nodaļas 5. iedaļu, dalībvalstis piemēro ne vēlāk kā no 2016. gada 1. janvāra.”

Banku darbības paziņojums

15 Banku darbības paziņojuma 2. un 3. punktā ir noteikts:

“2. Krīzes paziņojumos ir sniegta vispusīga saskaņotas rīcības sistēma, ko piemēro, sniedzot atbalstu finanšu nozarei, lai nodrošinātu finansiālo stabilitāti un vienlaikus vienotajā tirgū samazinātu konkurences traucējumus banku starpā un dalībvalstīs. Tajos ir paredzēti nosacījumi attiecībā uz piekļuvi valsts atbalstam un prasības, kas jāizpilda, lai, ņemot vērā Līgumā noteiktos valsts atbalsta principus, šādu atbalstu uzskatītu par saderīgu ar iekšējo tirgu. Pieņemot krīzes paziņojumus, valsts atbalsta noteikumi, ar kuriem regulē valsts palīdzību finanšu nozarei, vajadzības gadījumā ir tikuši regulāri atjaunināti, lai pielāgotos krīzes attīstības tendencēm. Jaunāko attīstības tendenču dēļ krīzes paziņojumi atkal ir jāatjaunina.

3. Krīzes paziņojumi, kā arī visi atsevišķie lēmumi par atbalsta pasākumiem un shēmām, kas ietilpst šo paziņojumu darbības jomā, pieņemti, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, kas izņēmuma kārtā ļauj piešķirt atbalstu, lai novērstu nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā.”

16 Šī paziņojuma 15. punkta redakcija ir šāda:

“Krīzes paziņojumos ir skaidri pausta nostāja, ka arī krīzes apstākļos ir jāpiemēro valsts atbalsta kontroles vispārējie principi. Proti, lai vienotajā tirgū samazinātu banku un dalībvalstu konkurences traucējumus un novērstu bezrūpīgas rīcības risku, atbalsts būtu jāierobežo līdz nepieciešamajam minimumam un atbalsta saņēmējam pašam būtu jāsedz atbilstīga pārstrukturēšanas izmaksu daļa. Bankai un tās kapitāla turētājiem jāiegulda pārstrukturēšanas pasākumos pēc iespējas vairāk pašu līdzekļu. Valsts atbalsts ir jāpiešķir, ievērojot noteikumus par atbilstīgu sloga sadalījumu starp bankas ieguldītājiem.”

17 Minētā paziņojuma 17. punktā ir noteikts:

“Pirmajos krīzes posmos dalībvalstis kopumā ievēroja valsts atbalsta noteikumu obligātās prasības attiecībā uz sloga sadalījumu *ex ante*, un, lai nodrošinātu finansiālo stabilitāti, kreditoriem ar saviem līdzekļiem nebija jāpiedalās kredītiestāžu glābšanā.”

18 Banku darbības paziņojuma 3. daļa attiecas uz rekapitalizācijas pasākumiem un samazinātās vērtības aktīvu glābšanas pasākumiem. Tās 3.1.2. sadaļā “Akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums” ir iekļauts šī paziņojuma 40.–46. punkts.

19 Šī paziņojuma 40.–46. punktā ir noteikts:

“40. Valsts atbalsts var veicināt bezatbildīgas rīcības risku un mazināt tirgus disciplīnu. Lai mazinātu bezatbildīgas rīcības risku, atbalsts jāpiešķir tikai saskaņā ar noteikumiem, kas ietver atbilstīgu sloga sadalījumu starp esošajiem bankas ieguldītājiem.

41. Parasti atbilstīga sloga sadale nozīmē, ka pēc tam, kad ar pašu kapitālu vispirms tiek segti zaudējumi, iemaksas veic hibrīdkapitāla turētāji un subordinētā parāda turētāji. Hibrīdkapitāla turētājiem un subordinētā parāda turētājiem jānodrošina iemaksas, lai pēc iespējas samazinātu kapitāla nepietiekamību. Šāds ieguldījums var būt vai nu pārvēršana pirmā līmeņa pamata kapitālā, vai instrumentu pamatsummas norakstīšana. Ikvienā gadījumā juridisko iespēju robežās nedrīkst pieļaut naudas aizplūšanu no saņēmēja pie šādu vērtspapīru turētājiem.

42. Komisija neprasis veikt iemaksas augstākas prioritātes parādu turētājiem (jo īpaši apdrošinātu noguldījumu, neapdrošinātu noguldījumu, obligāciju un visu pārējo augstākas prioritātes parādu turētājiem) kā obligātu sloga sadalījuma elementu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, neliekot šos parādus pārvērst ne kapitālā, nedz arī norakstīt instrumentus.

43. Ja kapitāla attiecība bankā, kas konstatējusi kapitāla iztrūkumu, ir lielāka par [Savienības] regulējumā noteikto minimumu, bankai parasti būtu jāspēj atjaunot kapitāla stāvokli saviem spēkiem, jo īpaši – izmantojot kapitāla piesaistīšanas pasākumus, kas noteikti 35. punktā. Ja nav citu iespēju, tostarp nekādu citu uzraudzības darbību, piemēram, agrīnas intervences pasākumu vai citu kompensācijas darbību, lai novērstu iztrūkumu, ko apstiprinājusi kompetentā uzraudzības iestāde vai noregulējuma iestāde, pakārtotais parāds pirms valsts atbalsta piešķiršanas principā ir jāpārvērš pašu kapitālā.

44. Gadījumos, kad banka vairs neatbilst obligātajām regulējumā noteiktām kapitāla prasībām, pakārtotais parāds principā ir jāpārvērš vai jānoraksta pirms valsts atbalsta piešķiršanas. Valsts atbalsts ir jāpiešķir tikai pēc tam, kad jebkuru zaudējumu kompensēšanai pilnībā ir ieguldīts pašu kapitāls, hibrīdkapitāls un pakārtotais parāds.

45. Izņēmumu no 43. un 44. punktā minētajām prasībām var pieļaut, ja šādu pasākumu īstenošana varētu apdraudēt finansiālo stabilitāti vai izraisīt nesamērīgas sekas. Šis izņēmums varētu attiekties uz gadījumiem, kad paredzamā atbalsta summa ir neliela, salīdzinot ar bankas riska svērtajiem

aktīviem, un kapitāla iztrūkums ir ievērojami samazināts, jo īpaši piemērojot kapitāla piesaistīšanas pasākumus, kā noteikts 35. punktā. Nesamērīgas sekas vai finansiālās stabilitātes apdraudējumu varētu novērst arī, pārskatot kapitāla iztrūkuma mazināšanas pasākumu secību.

46. Saistībā ar 43. un 44. punkta īstenošanu ir jāievēro princips “neviens kreditors nav sliktāks par citiem”. Tādējādi pakārtotie kreditori ekonomiskā ziņā nesaņems mazāku summu par to, kādu tie būtu saņēmuši, ja valsts atbalsts nebūtu piešķirts.”

Slovēnijas tiesības

20 Banku nozares likuma 253. panta 3. punktā ir noteikts, ka “ārkārtas pasākumi ietilpst Direktīvā 2001/24/EK paredzēto reorganizācijas pasākumu lokā”.

21 Šī likuma 261.a pantā ir noteikts:

“(1) Lēmumā par ārkārtas pasākumiem Slovēnijas Banka nosaka, ka:

1. atbilstīgās saistības daļēji vai pilnībā noraksta vai
2. atbilstīgās banku saistības daļēji vai pilnībā pārvērš [...] jaunās parastās banku akcijās, pamatojoties uz šīs bankas pamatkapitāla palielinājumu, veicot nemonitāru ieguldījumu prasījumu, kas veido atbilstīgās saistības, veidā.

[..]

(5) Slovēnijas Banka, norakstot vai pārvēršot bankas atbilstīgās saistības, pārlicinās, ka individuālie kreditori bankas atbilstīgo saistību norakstīšanas vai pārvēršanas dēļ necieš lielākus zaudējumus par tiem, kurus tie ciestu bankas maksātnespējas gadījumā.

(6) Bankas atbilstīgās saistības ir:

1. bankas pamatkapitāls (pirmā līmeņa saistības),
2. saistības pret hibrīdkapitāla turētājiem [...] (otrā līmeņa saistības),
3. saistības pret tādu finanšu instrumentu turētājiem, kuri [...] ir jāņem vērā, aprēķinot bankas papildu pašu kapitālu, ja vien šīs saistības nav jau iekļautas šī punkta 1. vai 2. apakšpunktā minētajās definīcijās (trešā līmeņa saistības),
4. saistības, kuras nav iekļautas šī punkta 1., 2. vai 3. apakšpunktā minētajās definīcijās un kuras bankas maksātnespējas procedūras gadījumā sedz pēc neprivileģēto kredītu segšanas (ceturtā līmeņa saistības).”

22 Saskaņā ar Banku nozares likuma 261.c pantu:

“(1) Slovēnijas Banka savā lēmumā par [...] atbilstīgo saistību norakstīšanu nolemj norakstīt bankas atbilstīgās saistības tādā apmērā, kas nepieciešams, lai segtu bankas zaudējumus, ņemot vērā iepriekšējā pantā minēto aktīvu vērtējumu. [...]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 23 Pēc pasaules finanšu krīzes, kas sākās 2007. gadā un pastiprinājās nākamajos gados, *Banka Slovenije* (Slovēnijas Banka, Slovēnija) 2013. gada septembrī konstatēja, ka piecām Slovēnijas bankām, proti, *Nova Ljubljanska banka d.d.*, *Nova Kreditna banka Maribor d.d.*, *Abanka Vipava d.d.*, *Probanka d.d.* un *Factor banka d.d.* bija pašu kapitāla iztrūkums. Ņemot vērā šī iztrūkuma apmēru, šīm bankām nebija pietiekamu līdzekļu, lai apmierinātu kreditoru prasījumus un segtu noguldījumu vērtību.
- 24 2013. gada 17. decembrī Slovēnijas Banka pieņēma lēmumus, nosakot ārkārtas pasākumus pirmo divu banku rekapitalizācijai, trešās bankas glābšanai, kā arī pēdējo divu minēto banku likvidācijai (turpmāk tekstā – “aplūkoti pasākumi”).
- 25 2013. gada 18. decembrī Komisija atļāva sniegt valsts atbalstu piecām attiecīgajām bankām, kuru Slovēnijas valsts iestādes pirms tam tai bija paziņojušas.
- 26 Attiecīgie pasākumi, kas tika veikti, pamatojoties uz Banku nozares likumu, it īpaši tā 261.a–261.c un 261.e pantu, ietver akcionāru pašu kapitāla likviditāti, kā arī hibrīdkapitālu un pakārtotos parādu vērtspapīrus (turpmāk tekstā – “pakārtotie vērtspapīri”).
- 27 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pakārtotie vērtspapīri ir finanšu instrumenti, kuriem atsevišķas īpašības ir tādas pašas kā parādiem un pašu kapitāla vērtspapīriem. Emitenta maksātspējas vai likvidācijas gadījumā pakārtoto vērtspapīru turētāju (turpmāk tekstā – “pakārtotie kreditori”) prasījumi tiek apmierināti pēc parasto obligāciju turētājiem, bet pirms akcionāriem. Atlīdzībā par finanšu risku, ko šādi uzņemas to turētāji, šiem finanšu instrumentiem ir augstāks ienesīgums.
- 28 *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa, Slovēnija) saņēma vairākus atbilstības konstitūcijai pārbaudes lūgumus, kurus iesniedza, pirmkārt, privātpersonas, kā arī, otrkārt, *Državni svet Republike Slovenije* (Valsts Padome, Slovēnija) un *Varuh človekovih pravic Republike Slovenije* (Cilvēktiesību aizstāvis, Slovēnija). Šie lūgumi attiecas uz Banku nozares likuma noteikumu, uz kuru pamata tika veikti aplūkoti pasākumi, atbilstību Slovēnijas Konstitūcijai, it īpaši atpakaļejoša spēka neesamības principam, tiesiskās palāzības aizsardzības un samērīguma principiem, kā arī tiesībām uz īpašumu.
- 29 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka Banku nozares likuma noteikumu priekšmets ir transponēt valsts tiesībās Banku darbības paziņojumu, lai valsts iestādes varētu piešķirt šīs nozares sabiedrībām ar iekšējo tirgu saderīgu valsts atbalstu. Tādējādi iesniedzējtiesa uzskata, ka, pat ja prasītāju pamatlietā iebildumi ir vērsti pret šiem noteikumiem, patiesībā tie attiecas uz Banku darbības paziņojumu. Šie prasītāji uzskata, ka šajā paziņojumā nav ievērota ne tikai Slovēnijas Konstitūcija, bet arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 17. pants, kā arī Direktīvas 2012/30 un 2001/24. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tā ir kompetenta izvērtēt valsts tiesību normu, ar kurām tiek īstenota direktīva, atbilstību konstitūcijai. Turpretī tā uzskata, ka tas tā nav tad, ja pastāv šaubas par kādas Savienības tiesību normas, kas tiek izmantota par juridisko pamatu valsts tiesību normai, kuras atbilstība konstitūcijai tiek apstrīdēta, interpretāciju vai spēkā esamību. Šādā situācijā tā norāda, ka Tiesai ir ekskluzīva kompetence atbildēt uz jautājumiem par šīs tiesību normas spēkā esamību un interpretāciju, lai tā vēlāk lietā, kuru tā izskata, varētu novērtēt aplūkoto valsts tiesību akta noteikumu atbilstību konstitūcijai.
- 30 Šādos apstākļos *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Banku darbības paziņojums, ņemot vērā tā faktiskās tiesiskās sekas, kā arī to, ka Savienībai ir ekskluzīva kompetence valsts atbalsta jomā saskaņā ar [LESD] 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un ka Komisijai atbilstoši [LESD] 108. pantam ir tiesības pieņemt lēmumus valsts atbalsta jomā, ir

jāinterpretē tādējādi, ka tas ir saistošs dalībvalstīm, kuras paredz novērst nopietnus traucējumus tautsaimniecībā, sniedzot valsts atbalstu kredītiestādēm, ja šāds atbalsts ir pastāvīgs un nevar tikt vienkārši atcelts?

- 2) Vai Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, saskaņā ar kuriem valsts atbalstu, kura mērķis ir novērst nopietnus traucējumus valsts tautsaimniecībā, var piešķirt, ja ir izpildīts pienākums norakstīt pašu kapitālu, [pakārtotos vērtspapīrus] un/vai pārvērst pašu kapitālā [pakārtotos vērtspapīrus], lai atbalstu ierobežotu līdz nepieciešamajam minimumam, ņemot vērā bezrūpīgas rīcības risku, ir saderīgs ar [LESD] 107., 108. un 109. pantu, ciktāl ar šajos punktos noteikto ir pārsniegta Komisijas kompetence, kas noteikta iepriekš minētajos [LESD] pantos valsts atbalsta jomā?
- 3) Noliedzošas atbildes uz otro jautājumu gadījumā – vai Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, saskaņā ar kuriem valsts atbalsts var tikt piešķirts, ja ir izpildīts pienākums norakstīt pašu kapitālu un/vai pārvērst pašu kapitālā, ciktāl šāds pienākums attiecas uz akcijām (pašu kapitālu), [parāda vērtspapīrus], kuri izlaisti pirms Banku darbības paziņojuma publicēšanas un kuri to izlaišanas brīdī pilnībā vai daļēji var tikt norakstīti bez kompensācijas pilnā apmērā tikai bankas maksātnespējas gadījumā, ir saderīgs ar Savienības tiesībās paredzēto tiesiskās palāvēības principu?
- 4) Noliedzošas atbildes uz otro jautājumu un apstiprinošas atbildes uz trešo jautājumu gadījumā – vai Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, saskaņā ar kuriem valsts atbalsts var tikt piešķirts, ja ir izpildīts pienākums norakstīt pašu kapitālu, [pakārtotos vērtspapīrus] un/vai pārvērst pašu kapitālā [pakārtotos vērtspapīrus], neuzsākot un nepabeidzot maksātnespējas procedūru, kurā var tikt nomaksāti parādnieka aktīvi saskaņā ar tiesvedību tiesā, kuras ietvaros pakārtoto finanšu instrumentu turētāji būtu varējuši piedalīties kā lietas dalībnieki, ir saderīgs ar tiesībām uz īpašumu, kuras paredzētas Hartas 17. panta 1. punktā?
- 5) Noliedzošas atbildes uz otro jautājumu un apstiprinošas atbildes uz trešo un ceturto jautājumu gadījumā – vai Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, saskaņā ar kuriem valsts atbalsts var tikt piešķirts, ja ir izpildīts pienākums norakstīt pašu kapitālu un/vai pārvērst pašu kapitālā [pakārtotos vērtspapīrus], ciktāl šādu pasākumu īstenošana prasa samazināt un/vai palielināt akciju sabiedrību pamatkapitālu saskaņā ar kompetentās administratīvās iestādes, nevis akciju sabiedrības akcionāru kopsapulces lēmumu, ir saderīgs ar Direktīvas 2012/30 29., 34., 35., kā arī 40.–42. pantu?
- 6) Vai Banku darbības paziņojums, ņemot vērā tā 19. punktu, it īpaši šajā punktā paredzēto prasību ievērot pamattiesības, tā 20. punktu un šī paziņojuma 43. un 44. punktā ietverto apgalvojumu par pienākumu principā pārvērst vai samazināt [pakārtotos vērtspapīrus] pirms valsts atbalsta piešķiršanas, var tikt interpretēts tādējādi, ka šādi pasākumi neuzliek pienākumu dalībvalstīm, kuras paredz novērst nopietnus traucējumus tautsaimniecībā, piešķirot valsts atbalstu kredītiestādēm, veikt minēto pārvēršanu vai samazināšanu kā nosacījumu valsts atbalsta piešķiršanai saskaņā ar [LESD] 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, vai arī tas var tikt interpretēts tādējādi, ka, lai varētu piešķirt valsts atbalstu, pietiek, ka pārvēršana vai samazināšana tiek īstenota samērīgā veidā?
- 7) Vai [Direktīvas 2001/24] 2. panta septīto ievilkumu var interpretēt tādējādi, ka reorganizācijas pasākumi ir arī pasākumi, kuri paredzēti saistībā ar akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījumu saskaņā ar Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktu (pirmā līmeņa pašu kapitāla, [pakārtoto vērtspapīru] samazināšana, kā arī [pakārtoto vērtspapīru] pārvēršana pašu kapitālā)?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 31 Slovēnijas valdība un Komisija pauž šaubas par otrā līdz piektā prejudiciālā jautājuma saistībā ar Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktu pieņemamību, jo šim paziņojumam neesot tiešas juridiskas ietekmes uz trešajām personām.
- 32 Jānorāda, ka šīs lietas pamatā būtībā ir valsts atbalsts, kuru Slovēnijas valdība ir piešķirusi, lai nodrošinātu valsts banku sistēmas atveseļošanu.
- 33 Konkrētāk, tā attiecas uz vairāku Savienības tiesību normu atbilstību akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījuma nosacījumam, kuru Komisija ir noteikusi, lai, piemērojot LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, varētu uzskatīt, ka banku nozarē piešķirtais valsts atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu. Tiesai ir jābūt iespējai pārbaudīt šāda nosacījuma spēkā esamību saistībā ar LESD 267. pantā paredzēto procedūru, kas tieši ir otrā līdz piektā prejudiciālā jautājuma priekšmets.
- 34 Tādējādi šie jautājumi ir pieņemami.

Par pirmo jautājumu

- 35 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Banku darbības paziņojums ir jāinterpretē tādējādi, ka tam attiecībā pret dalībvalstīm ir saistošs spēks.
- 36 LESD 108. panta 3. punktā ir ieviesta preventīva esošā atbalsta un jauno atbalsta projektu pārbaude. Šādi noteikta preventīva kārtība paredz, ka tiek īstenots tikai ar iekšējo tirgu saderīgs atbalsts (skat. spriedumu, 2013. gada 21. novembris, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 25. un 26. punkts).
- 37 Atbalsta pasākumu saderības ar iekšējo tirgu izvērtēšana saskaņā ar LESD 107. panta 3. punktu ir ekskluzīvā Komisijas kompetencē, kuras darbību kontrolē Savienības tiesas (skat. spriedumu, 2013. gada 21. novembris, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 28. punkts).
- 38 Šajā ziņā Komisijai ir plaša rīcības brīvība, kuras īstenošanai ir jāveic sarežģīti ekonomiska un sociāla rakstura vērtējumi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2008. gada 11. septembris, *Vācija u.c./Kronofrance*, C-75/05 P un C-80/05 P, EU:C:2008:482, 59. punkts, kā arī 2016. gada 8. marts, *Grieķija/Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 68. punkts).
- 39 Īstenojot šo rīcības brīvību, Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai noteiktu kritērijus, uz kuru pamata tā paredz izvērtēt dalībvalstu paredzēto atbalsta pasākumu saderību ar iekšējo tirgu.
- 40 Saskaņā ar iedibinātu judikatūru, pieņemot šādus uzvedības noteikumus un ar to publikāciju paziņojot, ka tā tos piemēros gadījumos, uz kuriem tie attiecas, Komisija pati ierobežo savas rīcības brīvības īstenošanu un parasti nedrīkst atkāpties no šiem noteikumiem, citādi to varētu sodīt par tādu tiesību vispārējo principu kā vienlīdzīgas attieksmes princips vai tiesiskās palāvības aizsardzības princips pārkāpumu (spriedums, 2016. gada 8. marts, *Grieķija/Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 69. un 70. punkts, kā arī minētā judikatūra).
- 41 Līdz ar to Komisija, pieņemot uzvedības noteikumus, nevar atteikties no rīcības brīvības, kas tai piešķirta ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, īstenošanas (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 8. marts, *Grieķija/Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 71. punkts). Tāda paziņojuma kā Banku darbības paziņojuma pieņemšana tādējādi Komisiju neatbrīvo no pienākuma pārbaudīt

konkrētus ārkārtējus apstākļus, kurus konkrētā gadījumā norāda dalībvalsts, lai lūgtu tieši piemērot LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, un pamatot savu atteikumu šo lūgumu apmierināt (spriedums, 2016. gada 8. marts, Griekija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 72. punkts).

- 42 Šajā gadījumā no Banku darbības paziņojuma 41., 43. un 44. punkta izriet, ka taisnīgs sloga sadalījums, kas minētajā paziņojumā ir noteikts kā priekšnosacījums valsts atbalsta piešķiršanai, pirmām kārtām nozīmē, ka zaudējumi tiek iekļauti pašu kapitālā, un to, ka parasti pakārtotie kreditori veic ieguldījumu. Izņēmumu no šī paziņojuma 43. un 44. punktā minētajām prasībām saskaņā ar tā 45. punktu var pieļaut, ja šāda ieguldījuma veikšana varētu “apdraudēt finansiālo stabilitāti vai izraisīt nesamērīgas sekas”.
- 43 No iepriekš minētā izriet, ka, pirmkārt, minētajā paziņojumā iekļauto uzvedības noteikumu pieņemšanas iedarbība ir ierobežota ar Komisijas pašai sev noteiktajiem ierobežojumiem, īstenojot savu rīcības brīvību, tādējādi, ka, ja dalībvalsts paziņo Komisijai valsts atbalsta projektu, kas atbilst šiem noteikumiem, tai principā šis projekts ir jāapstiprina. Otrkārt, dalībvalstis saglabā tiesības paziņot Komisijai valsts atbalsta projektus, kas neatbilst šajā paziņojumā paredzētajiem kritērijiem, un Komisija ārkārtas apstākļos var apstiprināt šādus projektus.
- 44 No tā izriet, ka Banku darbības paziņojums nevar radīt dalībvalstīm autonomas saistības, bet ar to tikai tiek izvirzīti nosacījumi, lai nodrošinātu valsts atbalsta, kas tiek piešķirts bankām finanšu krīzes apstākļos, saderību ar iekšējo tirgu, un tas Komisijai ir jāņem vērā, īstenojot plašo rīcības brīvību, kas tai piešķirta saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.
- 45 Saskaņā ar iepriekš minētajiem apsvērumiem uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Banku darbības paziņojums ir jāinterpretē tādējādi, ka tam attiecībā pret dalībvalstīm nav saistoša spēka.

Par otro jautājumu

- 46 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 107.–109. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums.
- 47 Banku darbības paziņojums tika pieņemts, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.
- 48 No šīs tiesību normas izriet, ka Komisija par saderīgu ar iekšējo tirgu var uzskatīt atbalstu, kura mērķis ir novērst nopietnus traucējumus dalībvalsts tautsaimniecībā.
- 49 Īstenojot rīcības brīvību, kas tai ir piešķirta minētajā tiesību normā, Komisija ir tiesīga atteikt piešķirt atbalstu, ja tas neveicina tādu atbalsta saņēmēju uzņēmumu uzvedību, kura palīdz sasniegt kādu no šajā pašā tiesību normā minētajiem mērķiem. Šādam atbalstam tāpat ir jābūt nepieciešamam, lai sasniegtu šajā tiesību normā paredzētos mērķus tādējādi, ka bez tā ar tirgus likumu darbību vien nevarētu panākt no saņēmējiem uzņēmumiem, ka tie rīkotos tā, lai veicinātu šo mērķu sasniegšanu. Atbalsts, kas uzlabo atbalstu saņemošā uzņēmuma finansiālo situāciju un nav nepieciešams LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzēto mērķu sasniegšanai, nevar tikt atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu (spriedums, 2013. gada 13. jūnijs, HGA u.c./Komisija, no C-630/11 P līdz C-633/11 P, EU:C:2013:387, 104. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 50 Attiecībā uz Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkta pieņemšanu, pamatojoties uz šo tiesību normu, jānorāda, ka finanšu pakalpojumiem ir būtiska loma Savienības ekonomikā. Bankas un kredītiestādes ir būtisks finansējuma avots uzņēmumiem, kas darbojas dažādos tirgos. Turklāt bankas bieži ir savstarpēji saistītas un daudzas no tām darbojas starptautiskā līmenī. Šī iemesla dēļ vienas vai vairāku banku krīze rada risku, ka tā ātri izplatīsies uz citām bankām – gan attiecīgajā dalībvalstī, gan citās dalībvalstīs. Tas savukārt rada negatīvas ietekmes risku citās tautsaimniecības nozarēs.

- 51 Kā ģenerālvokāts norāda savu secinājumu 56. punktā, atsauci uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu kā juridisko pamatu vēl jo vairāk attaisno apstākļi, ka pasaules finanšu krīzē, kuras dēļ tika pieņemts šis paziņojums, daudzu valstu tautsaimniecību skāra nopietni traucējumi.
- 52 Šajā gadījumā no Banku darbības paziņojuma 2. punkta izriet, ka Komisija, to pieņemot, vēlējās paredzēt nosacījumus piekļuvei valsts atbalstam, kas ļautu atbalstīt dalībvalstu finanšu nozari un precizēt prasības, kam ir jāatbilst šim atbalstam, lai to varētu atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- 53 Šo prasību, kas norādīta Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā, vidū ir prasība, kurā ir paredzēts akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums, sedzot grūtībās nonākušu banku restrukturizācijas izmaksas, lai kompensētu pašu kapitāla iztrūkumu. Tas nozīmē, ka pēc tam, kad pakārtotie kreditori ir novērsuši zaudējumus ar pašu kapitālu, tiem ir arī jāpalīdz īstenot šo mērķi, vai nu pārvēršot savus prasījumus pašu kapitālā, vai samazinot savu prasījumu vērtību.
- 54 Pārbaudot valsts atbalsta pasākumu saderību ar iekšējo tirgu, Komisija, kā tika norādīts Banku darbības paziņojuma 15. punktā, varēja secināt, ka sloga sadalījuma pasākumi bija noteikti, lai līdz minimumam ierobežotu valsts atbalstu banku nozarē un samazinātu konkurences izkropļojumus iekšējā tirgū.
- 55 Pirmkārt, var uzskatīt, ka šādu sloga sadalījuma pasākumu mērķis ir neļaut izmantot valsts atbalstu kā vienkāršu instrumentu, kas ļauj novērst attiecīgo banku finansiālās grūtības.
- 56 Otrkārt, sloga sadalījuma pasākumu mērķis ir nodrošināt, ka, pirms tām tiek piešķirts jebkāds valsts atbalsts, bankas, kurām ir pašu kapitāla iztrūkums, kopā ar saviem investoriem rīkojas, lai samazinātu šo iztrūkumu, it īpaši, mobilizējot pašu kapitālu, kā arī iesaistot pakārtoto kreditoru ieguldījumu, jo šādi pasākumi var ierobežot piešķirtā valsts atbalsta apmēru.
- 57 Pretējs risinājums radītu risku, ka tiek izraisīti konkurences izkropļojumi, ciktāl bankas, kuru akcionāri un pakārtotie kreditori nav veikuši ieguldījumu, lai samazinātu pašu kapitāla iztrūkumu, saņemtu lielāku valsts atbalstu, nekā tas ir nepieciešams, lai novērstu atlikušo pašu kapitāla iztrūkumu. Šādos apstākļos šāds atbalsts principā neatbilstu Savienības tiesībām.
- 58 Turklāt, lai novērstu “bezrūpīgas rīcības” problēmu, kas ir saistīta ar to, ka indivīdi sliecas pieņemt riskantus lēmumus, ja to iespējamās negatīvās sekas uzņemas sabiedrības kopums, jāizvairās no tā, lai iespējamība saņemt valsts atbalstu iedrošinātu bankas izmantot riskantākus finanšu instrumentus, kas var izraisīt būtiskus zaudējumus, kuri var radīt ievērojamus konkurences izkropļojumus un apdraudēt iekšējā tirgus integritāti.
- 59 Visbeidzot ir jānorāda, ka, pieņemot Banku darbības paziņojumu, Komisija nav uzurpējusi kompetences, kas piešķirtas Eiropas Savienības Padomei ar LESD 108. un 109. pantu. Ciktāl šajā paziņojumā ir vienīgi noteikti uzvedības noteikumi, kuru ietekmē Komisija tiek ierobežota, īstenojot rīcības brīvību, kuru tai piešķir LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkts, tas neietekmē LESD 108. panta 2. punkta trešajā daļā Padomei atzītās pilnvaras pēc dalībvalsts lūguma ārkārtas apstākļos atzīt valsts atbalstu par saderīgu ar iekšējo tirgu un tas nav uzskatāms par LESD 109. pantā norādīto regulu, kam saskaņā ar LESD 288. panta otro daļu ir *erga omnes* saistošā iedarbība.
- 60 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 107.–109. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums.

Par trešo un ceturto jautājumu

- 61 Uzdotot trešo un ceturto jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tiesiskās paļāvības aizsardzības princips un tiesības uz īpašumu ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums.
- 62 Vispirms, runājot par tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, no iedibinātās judikatūras izriet, ka tiesības atsaukties uz šo principu nozīmē, ka Savienības kompetentās iestādes ieinteresētajai personai ir devušas konkrētus, beznosacījuma un saskanīgus solījumus no pilnvarotiem un ticamiem avotiem. Šādas tiesības ir ikvienai personai, kurai kāda Savienības iestāde vai struktūra, sniedzot tai precīzus solījumus, ir radījusi pamatotas cerības (spriedumi, 2010. gada 16. decembris, *Kahla Thüringen Porzellan*/Komisija, C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63. punkts, kā arī 2013. gada 13. jūnijs, *HGA u.c.*/Komisija, no C-630/11 P līdz C-633/11 P, EU:C:2013:387, 132. punkts).
- 63 Banku akcionāri un pakārtotie kreditori, kuriem ir paredzēti Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā noteiktie sloga sadalījuma pasākumi, kas ir aplūkoti pamatlietā, nevar atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, lai iebilstu pret attiecīgo pasākumu īstenošanu.
- 64 Pirmkārt, attiecīgo banku akcionāriem un pakārtotajiem kreditoriem nav nekādu Komisijas sniegtu garantiju, ka tā apstiprinātu valsts atbalstu, lai novērstu šo banku pašu kapitāla iztrūkumu. Otrkārt, šiem investoriem netika solīts, ka kāds no pasākumiem, kuru mērķis ir novērst banku, kurām tiek piešķirts Komisijas apstiprinātais valsts atbalsts, pašu kapitāla iztrūkumu, neietekmēs to investīcijas.
- 65 Turklāt apstākļi, ka starptautiskās finanšu krīzes pirmajos posmos pakārtotie kreditori netika aicināti ieguldīt kredītiestāžu glābšanā, kā to atgādina Komisija Banku darbības paziņojuma 17. punktā, neļauj pamatlietā aplūkotajiem kreditoriem atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.
- 66 Šādu apstākli nevar uzskatīt par konkrētu, beznosacījuma un saskanīgu solījumu, kas akcionāriem un pakārtotajiem kreditoriem radītu tiesisku paļāvību, ka attiecībā pret tiem nākotnē netiks veikti sloga sadalījuma pasākumi. Kā Tiesa jau ir nospriedusi, lai arī tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir viens no Savienības pamatprincipiem, saimnieciskās darbības subjekti nevar tiesiski paļauties uz pašreizējās situācijas saglabāšanu, kas var tikt grozīta Savienības iestāžu rīcības brīvības robežās, un jo īpaši attiecībā uz tādu jomu kā valsts atbalsts banku nozarē, kuras priekšmets tiek pastāvīgi pielāgots ekonomisko apstākļu maiņai (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 26. jūnijs, *Polija*/Komisija, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 180. punkts).
- 67 Iesniedzējtiesa turklāt uzdod jautājumu saistībā ar nepieciešamību dalībvalstij katrā ziņā noteikt pārejas laikposmu, lai pielāgotos jaunajam Komisijas prasībām saistībā ar akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījumu.
- 68 Šajā ziņā Tiesa jau nosprieda, ka, pat pieņemot, ka Savienība iepriekš būtu izveidojusi tādu situāciju, kas varētu radīt tiesisko paļāvību, kā tas šajā gadījumā nav, svarīgas sabiedriskās intereses var liegt pārejas pasākumu noteikšanu situācijās, kas radušās pirms jaunā tiesiskā regulējuma spēkā stāšanās, bet vēl var mainīties (skat. spriedumus, 1997. gada 17. jūlijs, *Affish*, C-183/95, EU:C:1997:373, 57. punkts, un 2009. gada 17. septembris, *Komisija/Koninklijke FrieslandCampina*, C-519/07 P, EU:C:2009:556, 85. punkts).
- 69 Kā ģenerālvokāts norāda savu secinājumu 70. punktā, mērķis nodrošināt finanšu sistēmas stabilitāti, tikmēr izvairoties no lieliem valsts izdevumiem un samazinot konkurences izkropļojumus, pieder pie šāda veida primārām sabiedrības interesēm.

- 70 Otrkārt, runājot par Hartas 17. panta 1. punktā paredzētajām tiesībām uz īpašumu, jāatgādina, kā tas tika konstatēts šī sprieduma 44. punktā, ka Banku darbības paziņojums nav uzskatāms par tādu, kas rada pienākumu dalībvalstīm veikt šī paziņojuma 40.–46. punktā paredzētos sloga sadalījuma pasākumus.
- 71 No Banku darbības paziņojuma 15. punkta izriet, ka akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums ir tikai viens no kritērijiem, lai Komisija atļautu valsts atbalstu, kas tiek sniegts bankām, kurām ir būtisks pašu kapitāla iztrūkums, tādējādi ļaujot līdz minimumam samazināt šo atbalstu un uzraudzīt, lai to saņēmējs veiktu ieguldījumu, kas atbilst restrukturizācijas izmaksām.
- 72 Kā ģenerālvokāts norāda savu secinājumu 71. punktā, Banku darbības paziņojumā nav pieprasīts, lai šī paziņojuma 40.–46. punktā minētie sloga sadalījuma pasākumi tiktu veikti kādā īpašā veidā vai kārtībā. Tādējādi šos pasākumus var veikt akcionāri brīvprātīgi un tie var tikt veikti, noslēdzot vienošanos starp attiecīgo kreditiestādi un tās pakārtotajiem kreditoriem, kas nav uzskatāma par iejaukšanos viņu tiesībās uz īpašumu.
- 73 Turklāt attiecībā uz banku akcionāriem ir jāatgādina, ka saskaņā ar akciju sabiedrību akcionāru statusam piemērojamo vispārējo sistēmu tie pilnībā uzņemas savu ieguldījumu risku. No Direktīvas 2012/30 preambulas 5. apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir saglabāt pamatkapitālu, kas veido kreditoru nodrošinājumu.
- 74 Tā kā akcionāri atbild par bankas parādiem tās pamatkapitāla apmērā, nevar uzskatīt, ka tas, ka Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā, lai novērstu bankas pašu kapitāla iztrūkumu, tiek pieprasīts, lai pirms valsts atbalsta piešķiršanas šie akcionāri veiktu ieguldījumu bankas zaudējumu izlīdzināšanai tikpat lielā mērā, kā tas tiktu darīts, ja šāda valsts atbalsta nebūtu, ietekmētu to tiesības uz īpašumu.
- 75 Banku, kas nonākušas grūtībās, akcionāriem katrā ziņā būs tāda paša mēroga grūtības neatkarīgi no tā, vai to iemesls ir spriedums, ar kuru atzīta maksātnespēja valsts atbalsta nesāņemšanas dēļ, vai šāda atbalsta piešķiršanas procedūra, kurš ir pakārtots nosacījumam par iepriekšēju sloga sadalījumu.
- 76 Attiecībā uz pakārtotajiem kreditoriem, kā Tiesa norāda šī sprieduma 27. punktā, pakārtotie vērtspapīri ir finanšu instrumenti, kuriem atsevišķas īpašības ir tādas pašas kā parādiem un pašu kapitāla vērtspapīriem, kas nozīmē, ka gadījumā, ja šo vērtspapīru emitents pārtrauc maksājumu, to īpašnieku prasījumi tiek apmierināti pēc parasto obligāciju turētājiem, bet pirms akcionāriem.
- 77 No Banku darbības paziņojuma 41., 43. un 44. punkta izriet, ka šiem kreditoriem ieguldījums pašu kapitāla iztrūkuma samazināšanā ir jāveic, pirmkārt, tikai pēc tam, kad zaudējumi prioritāri ir segti no pašu kapitāla un, otrkārt, “ja nav citu iespēju” novērst iespējamu attiecīgās bankas pašu kapitāla iztrūkumu vai šī banka vairs neatbilst obligātajām regulējumā noteiktajām pašu kapitāla prasībām. Turklāt šī paziņojuma 46. punktā ir paredzēts, ka “ir jāievēro princips “neviens kreditors nav sliktāks par citiem”. Tādējādi pakārtotajiem kreditoriem ekonomiskā ziņā nebūtu jāsaņem mazāka summa par to, kādu tie būtu saņēmuši, ja valsts atbalsts nebūtu piešķirts”.
- 78 No šī punkta izriet, ka sloga sadalījuma pasākumi, kas ir noteikti kā priekšnosacījums valsts atbalsta piešķiršanai bankai, kurā konstatēts iztrūkums, nevar apdraudēt pakārtoto kreditoru tiesības uz īpašumu tādā apmērā, kādā tās tiktu apdraudētas maksātnespējas procedūras laikā, ja šāds atbalsts netiktu piešķirts.
- 79 Šādos apstākļos nav pamata apgalvot, ka Banku darbības paziņojumā paredzētie sloga sadalījuma pasākumi būtu uzskatāmi par iejaukšanos akcionāru un pakārtoto kreditoru tiesībās uz īpašumu.

80 Tādējādi uz trešo un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips un tiesības uz īpašumu ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums.

Par piekto jautājumu

81 Uzdodot piekto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2012/30 29., 34., 35. un 40.–42. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījuma nosacījums.

82 Direktīvas 2012/30 29., 34., 35. un 40.–42. pantā būtībā ir paredzēts, ka jebkāda veida akciju sabiedrību kapitāla palielināšana vai samazināšana ir atkarīga no sabiedrības akcionāru kopsapulces lēmuma.

83 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, ciktāl Banku darbības paziņojumā ir paredzēts, ka par atsevišķiem banku pamatkapitāla grozījumiem nelemj vai tos neapstiprina kopsapulce, šis paziņojums neatbilst šai direktīvai.

84 Tomēr, kā tika norādīts šī sprieduma 72. punktā, Banku darbības paziņojumā nav ietverta neviena konkrēta norma par juridiskajām procedūrām, ar kurām būtu jāīsteno tā 40.–46. punktā iekļautie sloga sadalījuma pasākumi.

85 Tādējādi, pat ja dalībvalstīm konkrētajā situācijā var nākties veikt šādus sloga sadalījuma pasākumus bez sabiedrības kopsapulces piekrišanas, šāds apstāklis tomēr nevar likt apšaubīt Banku darbības paziņojuma spēkā esamību, ņemot vērā Direktīvas 2012/30 noteikumus.

86 Turklāt jānorāda, ka saskaņā ar tās preambulas 3. apsvērumu Direktīvas 2012/30 mērķis ir nodrošināt līdzvērtīgu obligātās aizsardzības līmeni gan akciju sabiedrību akcionāriem, gan to kreditoriem. Šim nolūkam šajā direktīvā ir saskaņotas valsts tiesību normas, kas saistītas ar minēto sabiedrību veidošanu un to kapitāla saglabāšanu, palielināšanu vai samazināšanu.

87 Direktīva 2012/30 iekļaujas uzņēmējdarbības brīvības īstenošanā iekšējā tirgū un tās galvenais mērķis ir akcionāru un trešo personu interešu aizsardzība. Tās mērķis ir pārliecināt ieguldītājus, ka sabiedrību, kurās tie iegulda, it īpaši sabiedrības veidošanas laikā un tās pamatkapitāla palielināšanas un samazināšanas laikā, struktūrvienības ievēros to tiesības visā iekšējā tirgū. Tādējādi pasākumi, kas ir paredzēti Direktīvā 2012/30, lai nodrošinātu šo aizsardzību, attiecas uz parastu akciju sabiedrību darbību.

88 Turpretī akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījuma pasākumi, ciktāl tos nosaka valsts iestādes, ir uzskatāmi par ārkārtas pasākumiem. Tos var veikt tikai saistībā ar nopietniem traucējumiem dalībvalsts tautsaimniecībā, kā arī lai izvairītos no sistēmiskiem riskiem un nodrošinātu finanšu sistēmas stabilitāti.

89 Pretēji tam, ko norāda prasītāji pamatlietā, Direktīvai 2012/30 nav pretrunā tas, ka atsevišķos konkrētos apstākļos ar pamatkapitālu saistītie pasākumi, tādi, kādi norādīti Banku darbības paziņojumā, tiek veikti bez sabiedrības akcionāru kopsapulces apstiprinājuma. Turklāt šādu interpretāciju neliek apšaubīt 1993. gada 12. marta spriedums *Pafitis* u.c. (C-441/93, EU:C:1996:92).

90 Šajā spriedumā Tiesa interpretē Padomes 1976. gada 13. decembra Direktīvu 77/91/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko saistībā ar akciju sabiedrību veidošanu un to kapitāla saglabāšanu un mainīšanu dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV 1977, L 26, 1. lpp.),

saistībā ar strīdu, ko radījusi vienas bankas maksātnespēja, savukārt pamatlietā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā norādītie sloga sadalījuma pasākumi ir paredzēti kā nosacījums, lai bankām, kurām ir radies pašu kapitāla iztrūkums, piešķirtu valsts atbalstu, kas ārkārtējā nopietnu traucējumu valsts tautsaimniecībā kontekstā ir paredzēts, lai novērstu sistēmisku finanšu krīzi, kas var ietekmēt visu valsts finanšu sistēmu un Savienības finansiālo stabilitāti.

- 91 Šajā ziņā ir jānorāda – kā ģenerālvokāts min savu secinājumu 105. un 107. punktā –, ka lietā *Pafitis* u.c. (C-441/93, EU:C:1996:92) apstrīdētie valsts pasākumi tika veikti laikā no 1986. līdz 1990. gadam, un Tiesa pasludināja savu spriedumu 1996. gadā, tātad labu laiku pirms Savienības ekonomikas un monetārās politikas īstenošanas trešā posma uzsākšanas, kura laikā tika ieviests euro, izveidota Eurosistēma un izdarīti attiecīgi grozījumi ar to saistītajos Savienības Līgumos. Lai gan pastāv skaidras sabiedrības intereses visā Savienībā nodrošināt stingru un konsekventu ieguldītāju aizsardzību, nevar tikt uzskatīts, ka šīs intereses visos gadījumos dominē pār sabiedrības interesēm nodrošināt finanšu sistēmas stabilitāti.
- 92 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka Direktīvas 2014/59 noteikumi var būt pamats secinājumam, ka Banku darbības paziņojums nav saderīgs ar Direktīvu 2012/30.
- 93 Tomēr, izņemot to, kas tika norādīts šī sprieduma 72. un 84. punktā, apstākļi, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/59 123. pantu kopš 2016. gada 1. janvāra Direktīvas 2012/30 29., 34. un 35. pants, kā arī 40.–42. pants nav piemērojami gadījumā, kad tiek izmantoti Direktīvā 2014/59 paredzētie noregulējuma mehānismi, neļauj secināt, ka līdz šim datumam būtu bijušas aizliegtas šāda rakstura atkāpes.
- 94 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2012/30 29., 34., 35. un 40.–42. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums.

Par sesto jautājumu

- 95 Uzdodot sesto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Banku darbības paziņojums ir jāinterpretē tādējādi, ka šī paziņojuma 44. punktā norādītie pakārtoto vērtspapīru konvertācijas vai vērtības samazināšanas pasākumi ir uzskatāmi par nepieciešamu un pietiekamu apstākli, lai ar šo paziņojumu saistīto valsts atbalstu varētu atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, vai arī minētā atbalsta atļaušanai ir pietiekami, ka pakārtotie vērtspapīri tiek konvertēti vai to vērtība tiek samazināta samērīgā veidā.
- 96 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka, uzdodot šo jautājumu, *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) vēlas uzzināt, vai gadījumā, ja banka neizpilda obligātās regulējumā noteiktās pašu kapitāla prasības Banku darbības paziņojuma 44. punkta izpratnē, ir jāveic pakārtoto vērtspapīru vērtības samazināšanas pasākumi, lai tie pilnībā kompensētu visus iespējamus bankas zaudējumus, vai arī šos pasākumus var veikt daļēji un samērīgā veidā.
- 97 Saskaņā ar šī paziņojuma 44. punktu gadījumā, ja banka neievēro obligātās prasības pašu kapitāla jomā, kas nozīmē, ka šis kapitāls pats par sevi pat nevar izlīdzināt bankas zaudējumus, pakārtotie vērtspapīri ir jākonvertē vai arī to vērtība principā ir jāsamazina pirms valsts atbalsta piešķiršanas šai bankai. Turklāt saskaņā ar šo pašu 44. punktu valsts atbalstu var piešķirt tikai pēc tam, kad iespējamo bankas zaudējumu kompensēšanai pilnībā ir ieguldīts pašu kapitāls un pakārtotie vērtspapīri.
- 98 Kā tika atgādināts šī sprieduma 40. un 41. punktā, pirmkārt, Komisija, pieņemot uzvedības noteikumus un ar to publikāciju paziņojot, ka tā tos piemēros gadījumos, uz kuriem tie attiecas, Komisija pati ierobežo savas rīcības brīvības īstenošanu un nedrīkst atkāpties no šiem noteikumiem, citādi to

vajadzības gadījumā varētu sodīt par tādu vispārējo tiesību principu kā vienlīdzīgas attieksmes principa vai tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu. Otrkārt, šādu noteikumu pieņemšana neatbrīvo Komisiju no pienākuma izvērtēt dalībvalsts norādītos īpašos ārkārtas apstākļus.

- 99 No tā izriet, ka apstākļi, ka valsts atbalsta pasākums atbilst Banku darbības paziņojuma 44. punktam, principā ir uzskatāms par pietiekamu nosacījumu, lai Komisija to atzītu par saderīgu ar iekšējo tirgu, bet nav obligāti nepieciešams šajā nolūkā.
- 100 Tādējādi dalībvalstij nav pienākuma noteikt, ka grūtībās nokļuvušām bankām, pirms tām tiek sniegts jebkāds valsts atbalsts, pakārtotie vērtspapīri ir jākonvertē pašu kapitālā vai jāveic to vērtības samazināšana, nedz arī jānosaka, ka šiem vērtspapīriem ir jāpalīdz izlīdzināt zaudējumus. Līdzīgā gadījumā paredzēto valsts atbalstu tomēr nevarētu uzskatīt par tādu, kas ir līdz minimumam ierobežots, kā to nosaka Banku darbības paziņojuma 15. punkts. Dalībvalsts, kā arī bankas, kas saņem paredzēto valsts atbalstu, uzņemas risku, ka attiecībā pret tām tiks izdots Komisijas lēmums, ar kuru šis atbalsts tiks atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu.
- 101 Turklāt Banku darbības paziņojuma 45. punktā ir noteikts, ka var piemērot izņēmumu no šī paziņojuma 44. punktā noteiktajām prasībām, ja vērtspapīru konversijas vai vērtības samazināšanas pasākumu īstenošana “varētu apdraudēt finansiālo stabilitāti vai izraisīt nesamērīgas sekas”. Tādējādi bankai nevar likt konvertēt vai samazināt visu pakārtoto vērtspapīru vērtību pirms valsts atbalsta piešķiršanas, ja attiecīgās bankas pašu kapitāla iztrūkuma novēršanai būtu pieticis ar pakārtoto vērtspapīru daļas konversiju vai vērtības samazināšanu.
- 102 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz sesto jautājumu ir jāatbild, ka Banku darbības paziņojums ir jāinterpretē tādējādi, ka šī paziņojuma 44. punktā paredzētie pakārtoto vērtspapīru konversijas vai vērtības samazināšanas pasākumi nevar pārsniegt to, kas ir nepieciešams, lai novērstu attiecīgās bankas pašu kapitāla iztrūkumu.

Par septīto jautājumu

- 103 Uzdodot septīto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2001/24 2. panta septītais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdzienā “reorganizācijas pasākumi” šīs tiesību normas izpratnē ietilpst Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā paredzētie akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījuma pasākumi.
- 104 Jānorāda, ka Direktīvas 2001/24 mērķis, kā tas izriet no tās preambulas 6. apsvēruma, ir izveidot reorganizācijas pasākumu savstarpējās atzīšanas sistēmu, necenšoties saskaņot valstu tiesisko regulējumu šajā jomā (skat. spriedumu, 2013. gada 24. oktobris, *LBI*, C-85/12, EU:C:2013:697, 39. punkts).
- 105 Šis mērķis nosaka, ka izcelsmes dalībvalsts, proti, dalībvalsts, kurā kredītiestādei ir piešķirta atļauja, administratīvo vai tiesu iestāžu veikti reorganizācijas pasākumi visās dalībvalstīs rada tādas pašas sekas, kādas tiem ir noteiktas šīs dalībvalsts tiesību aktos (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 24. oktobris, *LBI*, C-85/12, EU:C:2013:697, 22. punkts).
- 106 Saskaņā ar Direktīvas 2001/24 2. panta septīto ievilkumu ““reorganizācijas pasākumi” ir pasākumi, kas paredzēti, lai saglabātu vai atjaunotu kādas finanšu iestādes finanšu stāvokli, un kas varētu ietekmēt trešo personu iepriekš pastāvējušas tiesības, tostarp pasākumi, kuros pastāv iespējama pārtraukt maksājumus, pārtraukt piespiedu izpildes pasākumus vai samazināt atlīdzību [prasījumus]”.

- 107 Kā norāda visi pamatlietas dalībnieki, kas izteicās par šo jautājumu, no paša šīs tiesību normas formulējuma un tajā paredzētās plašās jēdziena “reorganizācijas pasākumi” definīcijas izriet, ka tajā ir paredzēts, ka Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā paredzētos sloga sadalījuma pasākumus var iekļaut jēdzienā “reorganizācijas pasākumi” Direktīvas 2001/24 izpratnē.
- 108 Pirmkārt, ņemot vērā, ka sloga sadalījumu pasākumu mērķis ir uzlabot kredītiestāžu finansiālo situāciju un novērst iztrūkumu, kā tas ir norādīts Banku darbības paziņojuma 43. punktā, šo pasākumu mērķis ir saglabāt vai atjaunot kredītiestādes finansiālo situāciju.
- 109 Otrkārt, sloga sadalījuma pasākumi, it īpaši pakārtoto vērtspapīru vērtības konversija pašu kapitālā vai šo vērtspapīru vērtības samazināšana, sava rakstura dēļ var ietekmēt jau pastāvošas trešo personu tiesības un šī iemesla dēļ samazināt prasījumus.
- 110 Lai sloga sadalījuma pasākumi ietilptu “reorganizācijas pasākumu” jēdzienā Direktīvas 2001/24 izpratnē, kā tas it īpaši izriet no šīs direktīvas preambulas 6. apsvēruma un 3. panta 1. punkta, vēl ir nepieciešams, lai tos veiktu administratīvā vai tiesu iestāde. Turpretī, ja sloga sadalījuma pasākumus nolēmj veikt un tos īsteno akcionāri vai pakārtotie kreditori, neiejaucoties administratīvajām vai tiesu iestādēm, šie pasākumi nevar tikt uzskatīti par reorganizācijas pasākumiem Direktīvas 2001/24 izpratnē.
- 111 Turklāt iesniedzējtiesa uzdod jautājumu, vai tas, ka Direktīvas 2001/24 2. panta septītais ievilkums tika grozīts ar Direktīvas 2014/59 117. pantu, lai jēdzienā “reorganizācijas pasākumi” tiktu tieši iekļauti šajā pēdējā direktīvā paredzētie noregulējuma pasākumi, kas ir analogi akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījuma pasākumiem, ļauj uzskatīt, ka pamatlietas faktu rašanās brīdī šie pēdējie minētie pasākumi nebija iekļauti “reorganizācijas pasākumu” jēdzienā Direktīvas 2001/24 izpratnē.
- 112 Šādu interpretāciju nevar atbalstīt.
- 113 Kā norāda ģenerālvokāts savu secinājumu 143. punktā, šie grozījumi ir jāuztver, ņemot vērā, ka Direktīvas 2001/24 mērķis nebija saskaņot dalībvalstu attiecīgo tiesisko regulējumu, bet gan tikai izveidot savstarpējas atzišanas sistēmu. Tomēr Direktīvā 2014/59 šobrīd dalībvalstīm ir paredzēts pienākums paredzēt atsevišķus pasākumus banku reorganizācijai, kas nosaka, ka šiem pasākumiem ir jābūt skaidri noteiktiem, lai garantētu šīs pēdējās minētās direktīvas vienotu piemērošanu Savienībā. Tas tomēr nenozīmē, ka līdzīgi valstu pasākumi nebija iepriekš iekļauti reorganizācijas pasākumu definīcijā.
- 114 Tādējādi uz septīto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/24 2. panta septītais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā paredzētie akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījuma pasākumi ietilpst “reorganizācijas pasākumu” jēdzienā šīs tiesību normas izpratnē.

Tiesāšanās izdevumi

- 115 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. augusta atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi (“Banku darbības paziņojums”) ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav saistošs dalībvalstīm;**

- 2) LESD 107.–109. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto vērtspapīru īpašnieku sloga sadalījums;
- 3) tiesiskās palāvības aizsardzības princips un tiesības uz īpašumu ir jāinterpretē tādējādi, ka tām nav pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto vērtspapīru īpašnieku sloga sadalījums;
- 4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvas 2012/30/ES par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko saistībā ar akciju sabiedrību veidošanu un to kapitāla saglabāšanu un mainīšanu dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma par Eiropas Savienības darbību 54. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses, 29., 34., 35. un 40.–42. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā Banku darbības paziņojuma 40.–46. punkts, ciktāl minētajos punktos kā nosacījums valsts atbalsta atļaušanai ir paredzēts akcionāru un pakārtoto vērtspapīru īpašnieku sloga sadalījums;
- 5) Banku darbības paziņojums ir jāinterpretē tādējādi, ka hibrīdkapitāla un pakārtoto parāda vērtspapīru, kas paredzēti šī paziņojuma 44. punktā, konversijas vai vērtības samazināšanas pasākumi nevar pārsniegt to, kas ir nepieciešams, lai novērstu attiecīgās bankas pašu kapitāla iztrūkumu;
- 6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 4. aprīļa Direktīvas 2001/24/EK par kredītiestāžu reorganizāciju un likvidāciju 2. panta septītais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka Banku darbības paziņojuma 40.–46. punktā paredzētie sloga sadalījuma pasākumi ietilpst “reorganizācijas pasākumu” jēdzienā šīs tiesību normas izpratnē.

[Paraksti]